2014. december 4. - **Egy törvényes, ráadásul magát nemzetinek, kereszténynek, konzervatívnak valló magyar kormány elnöke, dr. Antall József éppen 23 évvel ezelőtt, 1991. december 6-án írta alá Kijevben a történelmi Kárpátaljáról való lemondással egyenértékű magyar-ukrán alapszerződést.** Azzal a szomszédos állammal, amely a Szovjetuniótól való elszakadását eredményezett népszavazását követően mindössze öt nappal korábban jött létre.

Dr. Antall József orvostörténész, a Magyar Demokrata Fórum (MDF) elnöke a rendszerváltozás idején, az 1990. évi országgyűlési képviselő-választási kampány során mélyen hallgatott arról, hogy pártja lemond-e a határrevízióról, mert a közvélemény „józan" részének szavazataira éppúgy igényt tartott, mint az „irredentizmusra" hajló magyar állampolgárok voksaira. Mai ésszel elképzelhetetlenül dühödt támadások érték az ultranacionalista szomszédos országok és a nemzetközi baloldal felől, de országon belül is a kommunistából liberálissá vedlett politikusok és a nemzetietlen, pökhendi magyarországi sajtó részéről dr. Antall József miniszterelnököt (1990–1993) akkor, amikor kijelentette: „Tizenötmillió magyarnak akarok a miniszterelnöke lenni!" Majd elkövetkezett 1991.

december 6. és a magyar kormányfő aláírta Kijevben a 10 évre szóló magyar-ukrán alapszerződést, amelyben ő maga egy személyben mondott le ősi magyar területekről egy olyan állam, az Ukrán Köztársaság javára, amely – a Szovjetunióból kiszakadva – öt nappal korábban, december 1-jén jött létre népszavazás során. Kárpátalját még a 2. világháború végén szerezte meg háborús zsákmányként a megszálló, területhódító Szovjetunió részét képező Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság. Az Antall-kormány által aláírt szerződésben (24 cikkelyből, 277 sorból áll) egyetlenegyszer sem szerepel a „magyar kisebbség", „magyar nemzetiség" vagy „magyar etnikum" megfogalmazás. "Viszonzásképpen" az ukrán parlament 1992. június 25-én hatályba léptette A nemzeti kisebbségekről szóló törvényt, Kárpátalja terület elnöki megbízottja 1992. december 17-én rendeletben rögzítette annak területi érvényességét. Többek között előírta: „ahol a lakosság többsége meghatározott nemzeti kisebbséget alkot, az állami, társadalmi szervek, intézmények és szervezetek hivatalos személyei kötelesek beszélni az állam nyelvét és a nemzeti kisebbség nyelvét olyan szinten, amely hivatali teendőikhez szükséges."

Négy évtizedes kényszerű hallgatás és elhallgatást követően Magyarország 43 év után, 1990-ben demokratikus módon megválasztott kormánya így fedezte fel az addig terra incognita-nak, ismeretlen területnek minősülő történelmi, szovjet korszakban Kárpátontúli területnek, Kárpát-Ukrajnának nevezett Kárpátalját, az örök természeti szépség és az örökös emberi nyomorúság 12 ezer 800 négyzetkilométeren elterülő tökéletes kontrasztját. Oda-vissza ajándékozta Ukrajnának. Az „EZ HÁT A HON…" – Tények, adatok, dokumentumok a kárpátaljai magyarság életéből 1918–1991 című könyv szerzői, dr. Botlik József kisebbségkutató történész (Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar) és Dupka György az anyaggyűjtést 1991. június 2-án zárták le. Előszavában Balla Gyula azt írta: „A szerzők igyekeztek megbízható – a rendelkezésre álló források által igazolt – képet rajzolni a Kárpátalján élő magyar kisebbség történelméről, a magyar nemzeti kultúrához való kötődéséről, ragaszkodásáról, a többségi nép kultúrája iránti tiszteletről, identitásának minőségéről, állampolgári toleranciájáról, ugyanakkor annak a biztos tudatáról, hogy a magyarsághoz, a magyar nemzethez való tartozásukat semmi és senki nem kérdőjelezheti meg." A második,

igazi Vereckei-hágót is megmászó Botlik doktor Erdély tíz tételben 1918–1940 című könyve (1988) kisebbfajta földrengéssel ért fel három évvel korábban Erdélyben, Nicolae Ceausescu kommunista diktátor Román Szocialista Köztársaságának még 1918-ban Magyarországtól elrabolt, bekebelezett tartományában.
Tavasz óta folyt 1991-ben a magyar-ukrán alapszerződés előkészítése, a dokumentumot szakértői szinten a két ország Külügyminisztériuma dolgozta ki. A Magyar Köztársaság kijevi főkonzulja, Páldi András közreműködött a munkában, később megbízott nagykövetként képviselte Magyarországot Ukrajnában. A rendszerváltozás (1990) óta először 1991. december 5-én, csütörtökön látogatott el dr. Antall József, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke (a felső-magyarországi, Túróc vármegyei Jeszenből származó dr. Jeszenszky Géza külügyminiszter és dr. Martonyi János, a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának államtitkára, leendő külügyi államtitkár is a kíséretében volt) a Szovjetunióba, Moszkvába. (Korábban csak egy Varsói Szerződés-csúcstalálkozó keretében járt Antall a szovjet és orosz fővárosban.) A kormányfő különrepülőgépe december 6-án, pénteken visszafelé a kora délutáni órákban az ukrán főváros, Kijev Boriszpol repülőterén is megállt. A Mihail Gorbacsov szovjet és Borisz Jelcin orosz elnökkel folytatott tárgyalásait, az államközi szerződések aláírását követően a külföldi politikusok közül elsőként köszöntötte Leonyid Kravcsuk ukrán elnököt és kézjegyével látta el Kijevben, a Mária-palotában, az elnöki rezidencián a két ország közötti jószomszédság és az együttműködés alapjairól szóló alapszerződést, a magyar-ukrán alapszerződést. (Előtte felavatta a Magyar Köztársaság kijevi nagykövetségét.) Íme, az azóta is sokat vitatott 2. cikkely klauzulája, záró mondata: „A Szerződő Felek az Egyesült Nemzetek Alapokmányában és az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet dokumentumaiban vállalt kötelezettségeikkel összhangban a közöttük esetleg felmerülő vitákat kizárólag békés eszközökkel oldják meg. Soha, semmilyen körülmények között sem alkalmazzák egymással szemben elsőként fegyveres erőiket. A Felek tiszteletben tartják egymás területi épségét és kijelentik, hogy egymással szemben nincs és nem is lesz területi követelésük (az én kiemelésem – a szerző)." Mintha bizony Ukrajnának lett volna, lenne Magyarországgal szemben területi követelése. Nem mellesleg már az 1. cikkely is kőbe véste, hogy a szerződő felek a határok sérthetetlensége elve által vezérelve tevékenykednek. Egyes országok már jelezték, hogy esetleg területi követelésekkel lépnek fel a független Ukrajnával szemben, hivatkozott dr. Jeszenszky Géza a Kárpátalja különleges, a magyar és ruszin kisebbség természetes igényeinek megfelelő gazdasági státusza mellett kiálló Leonyid Kravcsukkal és Vitold Fokin ukrán miniszterelnökkel lefolytatott 50 perces plenáris tárgyalásokra, amelyeken az ukrán fél kiemelte: a határkérdés terén is elismerik és méltatják a magyar külpolitikát Kijevben. Mihail Gorbacsov pedig az 1956-os magyarországi forradalmi eseményekkel kapcsolatban előzőleg a Kreml Katalin-termében kijelentette, hogy politikai hiba, a magyar belügyekbe való durva beavatkozás volt a szovjet katonai intervenció: „Nincs jogunk nem beszélni 1956-ról, nem értékelni az akkori eseményeket”, „nyíltan el kell ismernem, hogy a Szovjetunió beavatkozott Magyarország belügyeibe”. Borisz Jelcin külön kívánságára az orosz fél írásban is elítélte az orosz fél 1956-os beavatkozását. A magyar külügyminiszter és Andrej Kozirjev orosz külügyminiszter írta alá Moszkvában a két ország közötti diplomáciai kapcsolatok felvételét rögzítő dokumentumot. Az ukrán parlament 1991. december 5-én helyezte hatályon kívül a Szovjetunió létrejöttéről szóló 1922. évi egyezményt (Oroszország, Ukrajna és Belorusszia néhány nappal később, december 8-án szögezte le közös nyilatkozatban a breszti hármas csúcson, hogy a Szovjetunió megszűnt létezni). A magyar miniszterelnök a Szovjet Távirati Irodának, a TASZSZ-nak azt nyilatkozta: Budapest érdekelt

abban, hogy a legalább 200 ezer ukrajnai, kárpátaljai magyar nemzeti kisebbségnek meglegyen minden lehetősége kultúrájának, nyelvének és irodalmának gyarapítására. Az alapszerződés garanciákat tartalmaz a szomszédos országban élő magyar kisebbség jogainak biztosítására, s az esetleges jogsértéseket a magyar kormánynak módja lenne hivatalosan is szóvá tenni – hangsúlyozta dr. Antall József a Ferihegyi repülőtéren megtartott sajtótájékoztatóján, moszkvai és kijevi látogatásáról hazaérkezve. Ugyancsak a tárgyalások fontos eredményének tartotta, hogy mind Oroszország, mind Ukrajna vállalta a kétoldalú magyar-szovjet kereskedelmi forgalomban keletkezett mintegy 2 milliárd dolláros szovjet adósság rá eső részének megfizetését.
Az Országgyűlés 1993 tavaszán napirendre tűzte a területi klauzulát tartalmazó, az ukrán parlament által 1992. július 1-én ratifikált szerződés megerősítését, majd hirtelen lekerült a tárgysorozatról azon a napon, amelyen a szavazás várhatóan megtörtént volna. Váratlanul nagy politikai vihart kavart Magyarországon a magyar-ukrán kapcsolatok alapjait képező államszerződés, a magyar-ukrán alapszerződés ratifikálása 1993. május elején. Ahogyan a Csurka István-féle Magyar Fórum közéleti hetilap írta, „Forgószélszerű, elemi erejű felháborodás zúgott végig a magyar parlamenten, amikor a múlt héten megkezdődött a magyar-ukrán alapszerződés vitája.” A szerződéssel kapcsolatos kifogások között első helyen szerepelt, hogy a ratifikálással a Magyar Köztársaság túllépne a határok erőszakos megváltoztatását eltiltó, az 1928. évi, erőszakot, illetve az azzal fenyegetést elutasító Briand-Kellog paktum alapjain álló Helsinki Záróokmányon. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet országai által 1975. augusztus 1-én aláírt záróokmány első pontja ugyanis kimondta: az aláíró államok „Úgy vélik, hogy határaik a nemzetközi joggal összhangban, békés eszközökkel és megegyezéssel megváltoztathatók (az én kiemelésem – a szerző).” A politikai kötelezettségvállalásokat tartalmazó egyezmény (nem szerződés) első kosárjának 2. pontja a tartózkodás az erőszaktól vagy az erőszakkal való fenyegetéstől kitételt, 3. pontja a határok sérthetetlenségét, 4. pontja az államok területi integritását, 5. pontja a viták békés rendezését tartalmazta. Az ungvári Druzsba (Barátság) Szállóban maga Leonyid Kravcsuk ukrán miniszterelnök ígértette meg az alapszerződés magyar parlamenti ratifikálását szorgalmazva 1993. április 30-án dr. Antall József magyar miniszterelnökkel azt, hogy összekapcsolja a kisebbség és a határ kérdését.
Mintegy másfél évig késleltette a magyar kormány a magyar-ukrán alapszerződés ratifikálását, mert 1991 végén még bizonytalan lett volna a kimenetele. Az Országgyűlés közel felét kitevő liberálisokkal és szocialistákkal szemben a konzervatív, keresztény, nemzeti oldal (Magyar Demokrata Fórum, Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, Kereszténydemokrata Néppárt) képviselői biztosan a parlamenti jóváhagyás ellen léptek volna fel. Ami 1991-ben, a magyar-ukrán alapszerződés (1991. december 6.) aláírásakor elképzelhetetlen lett volna, vagyis az alapszerződés törvényhozói szentesítése, a liberális tömörülés politikai partnerévé vált Antall-kormány és a kormányzó pártok balratolódása közepette 1993-ban az elutasításnak csak egy kis csoport adott hangot az MDF egykori erős embere, a három Cs (Csengey-Csoóri-Csurka) egyike, Csurka István országgyűlési képviselő ((az MDF Békés megyei területi listájának első helyéről került be a parlamentbe, miután dr. Pásztor Gyula kisgazda ügyvéd Békésen legyőzte), József Attilas-díjas író vezetésével. „Márpedig ha Csurka és a vele egy nézeten álló képviselőtársai támadják az alapszerződést, akkor a már régen megszeppent kormánykoalíciós képviselők jobbnak látják a baloldallal szavazni, mert az nem olyan szörnyű, mint a jobboldaliság vádja.” Dr.Debreczeni József kecskeméti történelemtanár, nemzeti liberális országgyűlési képviselő (MDF) már 1993. február 24-én azt írta a

Népszavában, hogy Csurkának mennie kell (Debreczeni ma a Gyurcsány-féle szociálliberális Demokratikus Koalíció Párt alelnöke).
A Magyar Fórum (szerkesztőbizottság elnöke: Csurka István) május 6-i számában jelent meg A Magyar Út Körök Mozgalom különvéleménye. Mégpedig azzal kapcsolatban, hogy április 30-án, Ungváron dr. Antall József miniszterelnök és Leonyid Kravcsuk ukrán elnök találkozója után a magyar Országgyűlés újra napirendre tűzte a magyar-ukrán alapszerződés ratifikálását. „A szerződés 2. cikkelyébe azonban sajnálatos hiba csúszott, amelyet a magyar fél későn vett észre. Ez a cikkely olyan lemondást tartalmaz, amelynek nincs értelme. (…) A békés rendezés gondolatáról és lehetőségéről való lemondás – meglehet irracionális – reménykedés kioltását jelenti sok millió rendkívül nehéz helyzetű magyar testvérünk számára.” A lényegre tapintott rá a Magyar Út Körök Mozgalom különvéleménye, hiszen a magyar-ukrán alapszerződés ratifikálásán felbuzdulva Románia, Szlovákia és Jugoszlávia is örök időkre határain belül tarthatta magyar nemzetiségű lakosságát a Magyarország területe kétharmadának, lakossága több mint felének elveszítését és a magyarság egyharmadának kisebbségi sorba való taszítását eredményezett trianoni békediktátumot alapul véve. A lélekben 15 millió magyar miniszterelnöke, dr. Antall József veszedelmes fegyvert adott a szomszédos országok kezébe.
Hosszan tartó, indulatoktól sem mentes vitára tettek pontot május 11-én, kedden a Parlament Kossuth Lajos téri épületében, ahol az Országgyűlés a részletes vitát követően név szerinti szavazással fogadta el estébe nyíló ülésén a Magyar Köztársaság és Ukrajna között a jószomszédság és az együttműködés alapjairól szóló szerződés megerősítéséről benyújtott határozati javaslatot. A remény kiirtását jelentő sorsdöntő határozati javaslatot, a történelmi kapituláció okmányának törvénybe iktatását a 386 országgyűlési képviselő közül 223 támogatta, 39 ellenezte, 17-en pedig tartózkodtak a szavazástól. A számok azt mutatják, hogy 107-en nem szavaztak.
Köztük sok kormánypárti képviselő, sőt néhány miniszter és államtitkár. A nem szavazatok és tartózkodások is inkább a kormánypártokból és az azokból kivált függetlenektől érkeztek, míg a jelenlévő ellenzéki, a kárpátaljai magyar kisebbség jogi és kulturális helyzetének javulását az alapszerződéstől váró szabad demokraták, szocialisták és fideszesek mind igennel szavaztak. Tragikus, szégyenletes végeredmény az 1000 éves Magyarország történetében. Szolgalelkűség, lojális opportunizmus, rettegés a III/III-as besúgói múlt feltárásától vagy hazafiság, hazaszeretet, nemzetvédelem? Érdemes felsorolni a magyar-ukrán alapszerződést elutasító 39 országgyűlési képviselő névsorát. Dr. Balás István (MDF), Bertha Zoltán (független), Bogdán Emil (MDF), Csurka István (MDF), Deme Zoltán (MDF), Dénes János (független), dr. Dragon Pál (kisgazda), dr. Fekete Gyula (MDF), Fodor András Attila (MDF), G. Nagyné dr. Maczó Ágnes (független), Gali Ákos (KDNP), Gerbovits Jenő (kisgazda), dr. Győriványi Sándor (kisgazda), Halász István (MDF), Horváth Lajos (MDF), István József (kisgazda), dr. Iván Géza (kisgazda), Izsó Mihály (kisgazda), dr. Kávássy Sándor (kisgazda), Kelemen József (MDF), Király B. Izabella (MDF), Miklós Árpád (MDF), Nagy István (MDF), Prepeliczay István (kisgazda), dr. Réti Miklós (MDF), Roszik Gábor (MDF), Simon Sándorné (kisgazda), Szeleczky Zoltán (MDF), Székelyhidi László (MDF), Szél Péter (MDF), Szilasy György (MDF), Szűcs M. Sándor (MDF), Takács Péter (MDF), dr. Torgyán József (kisgazda), Tóth Albert (MDF), Tóth-Kurucz János (MDF), Vona Ferenc (MDF), dr. Zacsek Gyula (MDF) és dr. Zétényi Zsolt (MDF). A tartózkodók listáját is az MDF-es képviselők (dr. Bognár László, Gyarmati Dezső, dr. Sárossy László, Szabó Lukács, Szilassy Géza, Török Gábor és Varga Zoltán) vezették. Rajtuk kívül még négy kisgazda képviselő (Kocsenda Antal, dr. Szabó Lajos, Tóth Imre és Vincze Kálmán), négy KDNP-s képviselő (Gáspár Miklós, Horváth Tivadar, Inotay

Ferenc és Rott Nándor), valamint két független képviselő (Balogh Gábor és Mózs József) tartózkodott a szavazástól. Dr. Antall József miniszterelnök (másnap megdicsérte a liberális és a szocialista sajtó) arra hivatkozott, hogy a határokkal kapcsolatos, leginkább vitatott mondat azért került be az egyezménybe, mert ebben a kérdésben még nem volt hasonló megállapodás a szuverén Ukrajna és Magyarország között. „Csak a kormánypártokban talált süket fülekre, csak jobbról nevezték hazafiatlannak." A kormánykoalíció parlamenti többsége a három évvel korábbi 36-ról – az átülések, kilépések, kizárások stb. – miatt 23 csökkent, a kormánypárti nemek és tartózkodások száma ennek a két és félszerese, 56 volt. Ha az arra jogosultak bizalmi szavazást kértek volna a magyar-ukrán alapszerződés megerősítésének ügyénél, akkor könnyen kormányválság lehetett volna. Így hát hosszas vita után a Kárpátalja ukrán területi meghódítása előtt tisztelgő parlament megerősítette a jószomszédság és az együttműködés alapjairól 1991. december 6-án Kijevben aláírt magyar-ukrán alapszerződést. Leszögezte, hogy a két állam közötti határt mindkét fél megváltoztathatatlannak tekinti, nincs és a jövőben sem lesz egymással szemben területi követelésük (2. cikkely). Ugyanakkor kimondta, hogy meg kell teremteni a szükséges feltételeket a nemzeti kisebbségek kulturális, nyelvi és vallási identitása kölcsönös védelmének biztosítására (17. cikkely). A szerződés parlamenti – és parlamenten kívüli – vitájában élésen mutatkoztak meg a kormánykoalíció legnagyobb pártján belüli ellentétek. A 2. cikkelyt több MDF-es, illetve független képviselő a kárpátaljai magyar nemzeti kisebbség és általában a magyar nemzeti érdekek elárulásának minősítette. A megállapodást elsősorban az ellenzéki Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselői vették védelmükbe. A szavazáson részt vevő ellenzéki képviselők mind igennel voksoltak. A legtöbb nemmel szavazó (25) és tartózkodó (10) politikus éppen a legnagyobb kormányzó párt, az MDF képviselő-frakciójának tagja volt. Dr. Raffay Ernő, az Antall-kormány honvédelmi politikai államtitkára, szegedi országgyűlési képviselő (MDF), történész, Románia-, Trianon- és magyarországi szabadkőművesség-kutató több mint 20 évvel később békéscsabai szabadegyetemi előadásán (2014. október 16.) ismerte el, hogy az MDF-kormány, a „mödöfö"-kormány sem bel-, sem külpolitikai kérdésekben nem döfött erőteljesen. Viszont abból a szempontból helyesnek tartotta a magyar-ukrán alapszerződés megkötését, hogy Románia elszigetelésére alkalmas volt, „mivel mohó területszerzései miatt Románia valamennyi szomszédjával ellenséges viszonyban állt (és áll);".
A parlament MDF-képviselő-frakciójából 1993. július 25-én kiszakadt a Magyar Igazság és Élet Pártjának országgyűlési képviselőcsoportja Csurka Istvánnal az élen – Bogdán Emil, dr. Bognár László, Csurka István, Deme Zoltán, Dénes János, Horváth Lajos, Kelemen József, Miklós Árpád, Móré László, dr. Réti Miklós, Szabó Lukács és Tóth-Kurucz János országgyűlési képviselők. Dr. Raffay Ernő megítélése szerint először rejtetten, majd nyíltan, de már látható volt, és az 1994. évi szocialista-szabad demokrata kormánykoalícióhoz az a cél vezetett, hogy az MDF-ből csak a liberális vonal maradjon. „Ide tartozik az is, hogy a Külügyminisztérium tele volt egykori balosokkal, akik számára a nemzeti ügyek semmit nem jelentettek: ott gátolták az ilyen típusú ügyek normális, magyar érdekű megoldását, ahol csak tudták. A Külügyminisztérium tevékenysége és főleg eredményessége a nullával volt egyenlő 1990 és 1994 között. Ennek a semmittevésnek meg is lett az a következménye, hogy éppen a magyar-ukrán alapszerződés aláírása és ratifikálása közötti időben, ennek hatására (is) indult meg az MDF belső bomlási folyamata, amely eseménysor végül a Magyar Igazság és Élet Pártja, a MIÉP megalakulásához vezetett. Érdekességképpen mondom, hogy Csurka István és Horváth Lajos az én HM-beli dolgozószobámban beszélgettek az alapszerződés kapcsán kialakult pártbéli helyzetről. Később tudtam meg, hogy a polgári és katonai titkosszolgálatok

nemcsak Csurkáékat, hanem engem is, a kormány tagját is figyeltek."
Jó, hogy 23 év eltelte után mindez kiderült (?).
Dr. Orbán Viktor miniszterelnöknek (Fidesz-KDNP) harmadszori megválasztásának (2014) alkalmából még mindig azzal kellett foglalkoznia a köztévének adott nyilatkozatában, hogy mikor adja meg már végre az Oroszország által területi szuverenitásában megsértett Ukrajna „az ott élő kisebbségeknek azt, ami őket megilleti: vagyis a kettős állampolgárságot, a kollektív, vagyis közösségi jogokat és az autonómiát. (…) Majd a kárpátaljai magyarok meg fogják mondani, hogy az autonómia széles és színes világán belül melyik jogintézmény mellett törnek majd lándzsát." Most kell bejelentenie az anyaországnak az autonómiaigényt, állapította meg kiváló külpolitikai érzékről tanúbizonyságot téve a kormányfő, aki így érvelt „Most áll föl az új Ukrajna, most lesz az elnökválasztás, most születnek meg a legfőbb döntések, amik a következő időszakban meghatározzák Ukrajna helyzetét. Mikor kellene megmondanunk, hogy milyen elvárásaink vannak az új Ukrajnával szemben, ha nem akkor, amikor megalakul?"
Dányi László